

О.Б. Динник, Н.А. Марунчин, Л.С. Ковалеренко, С.О. Закревська, І.І. Орієвська, М.М. Жайворонок.

Роль одночасної ультразвукової еластометрії та стеатометрії при хронічних дифузних захворюваннях печінки інфекційної та неінфекційної етіології // Актуальна інфектологія. – 2019. – Т. 7, №2. – С. 46-47.

Роль одночасної ультразвукової еластометрії та стеатометрії при хронічних дифузних захворюваннях печінки інфекційної та неінфекційної етіології

Автори: Динник О.Б.(1), Марунчин Н.А.(1), Ковалеренко Л.С.(2), Закревська С.О.(1), Ораєвська І.І.(1), Жайворонок М.М.(2)

(1) — Інститут еластографії, м. Київ, Україна

(2) — Медичний центр «Doctor Vega», м. Київ, Україна

Актуальність. Хронічні дифузні захворювання печінки (ХДЗП) інфекційної та неінфекційної етіології уражають близько третини західної популяції. Це насамперед вірусні гепатити (ВГ) та неалкогольна жирова хвороба печінки (НАЖХП) при метаболічному синдромі та цукровому діабеті 2-го типу (ЦД2Т). Разом із традиційними (В-режим та доплер) новітні ультразвукові (УЗ) технології візуалізації дозволяють провести широкі популяційні дослідження з визначення стадії фіброзу/цирозу печінки (еластометрія в кПа за шкалою Metavir) та стеатозу (стеатометрія в дБ/см за шкалою Sasso M., NAS) в динаміці перебігу, лікування ХДЗП і дати їх прогноз (мультипараметрична УЗ-діагностика (мп-УЗД)).

Мета: оцінити вплив стеатозу на стадії фіброзу при неінфекційних ХДЗП та прояви стеатозу при ерадикації вірусу ВГС за даними мп-УЗД.

Матеріали та методи. З лютого 2016 по грудень 2018 р. методом мп-УЗД обстежено 718 хворих на ВГС. 134 хворих із групи 1 (89 чоловіків та 45 жінок віком 18–66 років) пройшли ерадикацію вірусу комбінаціями препаратів прямої противірусної дії (ПППД). Термін спостереження після курсу — від 3 до 22 місяців. У групі 2 111 пацієнтів із ЦД2Т без ВГ (24 чоловіка та 81 жінка віком 18–79 років) було досліджено на фіброз і стеатоз при мп-УЗД. Нами використано вітчизняний портативний УЗ-прилад Soneus P7 (Ultrasign, Україна — Швейцарія) з конвексним датчиком широтою частот 2–5 МГц. Виконували в реальному часі двовимірну зсувнохвильову еластографію та еластометрію (RT 2D-SWE) для визначення фіброзу і двовимірну стеатометрію з визначенням коефіцієнта затухання (ВКЗ).

Результати та обговорення. В групі 1 з ВГС розподіл фіброзу у 134 осіб на початку курсу ППД був такий: F4 (цироз) — 32, F3 — 21, F2 — 15, F1 — 18, F0 — 48. Стеатоз S3 мали 5 осіб, S2 — 8, S1 — 13, S0 — 108. Після курсу ПППД в означені вище терміни частка фіброзу в групі знизилась: F4 (цироз) — 25, F3 — 13, F2 — 9, F1 — 20, F0 — 67. Стеатоз S3 мали 2 особи, S2 — 11, S1 — 27, S0 — 94. Очевидно, що, незважаючи на певні дієтичні впливи, частка стеатозу легкої та середньої стадії у реконвалесцентів ВГС зростає. Це може свідчити про поствірусні метаболічні зрушення в роботі ферментних систем та рецепторів гепатоциту щодо обміну енергії, вуглеводів та ліпідів (тригліцеридів, холестерину). У групі 2 з ЦД2Т було знайдено позитивні кореляції середньої сили ВКЗ з гепаторенальним індексом ($r = 0,4$; $p < 0,001$), збільшенням правої ($r = 0,3$; $p = 0,008$) і лівої часток печінки ($r = 0,3$; $p = 0,001$). Знайдено сильну кореляцію між жорсткістю (ступінь фіброзу) правої і лівої часток ($r = 0,95$; $p < 0,001$) та позитивну кореляцію між фіброзом та гепатомегалією правої частки ($r = 0,2$; $p = 0,045$). Але не знайдено кореляції між стеатозом (за ВКЗ) та фіброзом правої ($r = 0$; $p = 0,25$) та лівої часток печінки ($r = 0$; $p = 0,094$). Це може свідчити про низьку індукцію фіброзу стеатозом при ЦД2Т за сценарієм: простий стеатоз — неалкогольний стеатогепатит — цироз.

Висновки. Одночасна ультразвукова еластометрія та стеатометрія при мп-УЗД ХДЗП інфекційної та неінфекційної етіології дозволяє об'єктивізувати та персоніфікувати ступені ураження печінки фіброзом і стеатозом. У реконвалесцентів ВГС після ПППД реєструється під час мп-УЗД тенденція до зростання ступеня стеатозу навіть на тлі позитивної динаміки

фіброзу. В моделі НАЖХП при ЦД2Т ступінь стеатозу не корелює з фіброзом за даними одночасної УЗ стеато- та еластометрії.